

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา และปัญหาอุปสรรคในการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียน ในบทที่จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้กระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 1 จำนวน 263 คน จากโรงเรียนขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 1 ทุกโรงเรียน ดังนี้ จังหวัดนครปฐม 82 คน จังหวัดปทุมธานี 40 คน จังหวัดนนทบุรี 36 คน จังหวัดสมุทรปราการ 69 คน และจังหวัดสมุทรสาคร 36 คน (กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2534)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ มีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับตำแหน่ง เพศ อายุ ระยะเวลาดำรงตำแหน่งและวุฒิทางการศึกษา มีคำถาม 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานตามกรอบแนวคิดของรัสเซล ที เกรก (Russell T. Gregg) ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการบริหาร 7 ขั้นตอน มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating - scale) 5 ระดับ มีคำถามจำนวน 44 ข้อ คือ

การตัดสินใจสั่งการ	มีคำถาม	7 ข้อ
การวางแผน	มีคำถาม	6 ข้อ
การจัดองค์การ	มีคำถาม	5 ข้อ
การติดต่อสื่อสาร	มีคำถาม	7 ข้อ
การใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ	มีคำถาม	6 ข้อ
การประสานงาน	มีคำถาม	6 ข้อ
การประเมินผลงาน	มีคำถาม	7 ข้อ

โดยมีเกณฑ์ ให้ผู้ตอบพิจารณาเลือกตอบข้อละ 1 คำตอบ ดังนี้

- 4 ระดับการปฏิบัติมากที่สุดหรือชัดเจนที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด
- 3 ระดับการปฏิบัติมาก หรือชัดเจนมาก หรือเหมาะสมมาก
- 2 ระดับการปฏิบัติน้อย หรือชัดเจนน้อย หรือเหมาะสมน้อย
- 1 ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ชัดเจนน้อยที่สุด เหมาะสมน้อยที่สุด
- 0 ไม่ได้ปฏิบัติเลย ไม่มีความชัดเจน ไม่เหมาะสม

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating - scale) และ

แบบปลายเปิด (Open - end) มีคำถาม 37 ข้อ คือ

การตัดสินใจสั่งการ	มีคำถาม	6	ข้อ
การวางแผน	มีคำถาม	6	ข้อ
การจัดองค์การ	มีคำถาม	5	ข้อ
การติดต่อสื่อสาร	มีคำถาม	4	ข้อ
การใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ	มีคำถาม	5	ข้อ
การประสานงาน	มีคำถาม	6	ข้อ
การประเมินผลงาน	มีคำถาม	5	ข้อ
- โดยกำหนดระดับปัญหาเป็น 5 ระดับ คือ
- 4 ระดับปัญหามากที่สุด
 - 3 ระดับปัญหามาก
 - 2 ระดับปัญหาน้อย
 - 1 ระดับปัญหาน้อยที่สุด
 - 0 ไม่มีปัญหาเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- (1) ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวความคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารโรงเรียนและได้พิจารณายึดหลักการตามกรอบแนวคิดของรัสเซล ที เกรก (Russell T. Gregg) ที่ได้สรุปไว้กระบวนการบริหารไว้ 7 ขั้นตอน
- (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาเขียนเป็นข้อกระทง (Item) ของแบบสอบถามตามองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการบริหารโรงเรียน
- (3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาเลือกข้อความที่เหมาะสมและเพิ่มเติมข้อความให้ครอบคลุมเนื้อหายิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา สำนวนภาษา แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำมาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีความสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยต่อไป

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำปรึกษาแนะนำมีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อภัย บุญประเสริฐ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิระวัฒน์ อภัยวัฒน์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขพันธ์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์เฉลย พูนสวน ตำแหน่งผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
5. อาจารย์สุจินต์ ทองวิจิต
ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
6. อาจารย์สุนันท์ น้อยจินดา อาจารย์ใหญ่โรงเรียนระดิงหินประชาสรรค์
อ. บางบัวทอง จ. นนทบุรี
7. อาจารย์วุฒิชัย กันตรง อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดบางไกรใน
อ. บางกรวย จ. นนทบุรี

8. อาจารย์สุวรรณี สวัสดิ์ ฝ่ายพัฒนาบุคคล
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี
9. อาจารย์วรางคณา ปันลายนาค อาจารย์ใหญ่โรงเรียนแสงประกาย
อ. บางบัวทอง จ. นนทบุรี
10. อาจารย์จงจรัส แจ่มจันทร์
อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์
อ. เมือง จ. นนทบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บข้อมูล ดังนี้

(1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารโรงเรียน

(2) การส่งและเก็บข้อมูลในเขตจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยส่งและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

(3) การส่งและเก็บข้อมูลในเขตจังหวัดนครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร ผู้วิจัยขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนส่งคืนมาทางไปรษณีย์

จากข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 263 ฉบับที่ผู้วิจัยส่งให้ผู้บริหารตอบตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2536 นั้น ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเมื่อเดือน มีนาคม 2536 ทั้งหมด จำนวน 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.86 ของแบบสอบถามที่ส่งไป รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ประชากร	แบบสอบถาม ที่ส่งไป	แบบสอบถาม ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
นครปฐม	82	80	97.56
ปทุมธานี	40	40	100
นนทบุรี	36	36	100
สมุทรปราการ	69	68	98.55
สมุทรสาคร	36	36	100
รวม	263	260	98.86

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ได้ดำเนินการตรวจสอบแบบสอบถามที่ฉบับที่ส่งมาปรากฏว่าทุกฉบับมีคำตอบ เรียบร้อยสมบูรณ์ทั้ง 3 ตอน ยกเว้นแบบปลายเปิดปรากฏว่าไม่มีผู้ตอบ แล้วผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 วิเคราะห์และนำเสนอด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตอนที่ 2 นำเสนอในรูปตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

การปฏิบัติมากที่สุด	ชัดเจนที่สุด	หรือเหมาะสมที่สุด	เทียบกับคะแนน 4
การปฏิบัติมาก	ชัดเจนมาก	หรือเหมาะสมมาก	เทียบกับคะแนน 3
การปฏิบัติน้อย	ชัดเจนน้อย	หรือเหมาะสมน้อย	เทียบกับคะแนน 2
การปฏิบัติน้อยที่สุด	ชัดเจนน้อยที่สุด	หรือเหมาะสมน้อยที่สุด	เทียบกับคะแนน 1
ไม่ได้ปฏิบัติเลย	ไม่มีความชัดเจน	หรือไม่เหมาะสม	เทียบกับคะแนน 0

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย เพื่อจัดระดับของค่าเฉลี่ยในช่วงคะแนน ดังนี้

3.50 - 4.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติมากที่สุด	ชัดเจนที่สุด
		หรือเหมาะสมที่สุด	
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติมาก	ชัดเจนมาก
		หรือเหมาะสมมาก	
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติน้อย	ชัดเจนน้อย
		หรือเหมาะสมน้อย	
0.50 - 1.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	ชัดเจนน้อยที่สุด
		หรือเหมาะสมน้อยที่สุด	
0.00 - 0.49	หมายความว่า	ไม่ได้ปฏิบัติเลย	ไม่มีความชัดเจน
		หรือไม่เหมาะสม	

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
 ตอนที่ 3 นำเสนอในรูปตารางค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนน
 ดังนี้

ระดับปัญหามากที่สุด	เทียบคะแนน	4
ระดับปัญหามาก	เทียบคะแนน	3
ระดับปัญหาน้อย	เทียบคะแนน	2
ระดับปัญหาน้อยที่สุด	เทียบคะแนน	1
ไม่มีปัญหาเลย	เทียบคะแนน	0

โดยมีเกณฑ์ ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนดังนี้

3.50 - 4.00	หมายความว่า	มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีปัญหาและอุปสรรคมาก
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีปัญหาและอุปสรรคน้อย
0.50 - 1.49	หมายความว่า	มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด
0.00 - 0.49	หมายความว่า	ไม่มีปัญหาและอุปสรรคเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย